

ОМБУДСМАН
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

„Това, което обещаваме е и през тази година да отдадем цялата си енергия, ентузиазъм и воля, за да свършим още повече работа и да помогнем на още повече хора!“

Мая Манолова, омбудсман на Република България

Представяне на Годишния доклад за дейността на омбудсмана на Република България през 2018 г.

Парламентарна комисия по образованието и
науката – 10 април 2019 г., 15.15 ч.

Институцията Омбудсман

- Създадена 2005 г., след приемане на Закона за омбудсмана от НС
 - Независим конституционен орган с мандат 5 години
- Омбудсмани на Република България
 - Г-н Гиньо Ганев, 2005-2010 г.
 - Г-н Константин Пенчев, 2010-2015 г.
 - Г-жа Мая Манолова, 20.10.2015 г.

Мисия, визия, стратегически цели, принципи

Приоритети за 2018 г.

1. Защита на правата на хората увреждания
2. Защита на трудовите права на работни и служители
3. Защита правата на гражданите злоупотребите на монополите
4. Защита правата на децата

Години на постижения

2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	
16 214	27 037	34 908	36 892	Граждани и представители на организации, получили съдействие от омбудсмана
3 925	17 362	22 369	24 634	Граждани и представители на организации, приети и консултирани в приемната на омбудсмана
6 202	10 640	12 635	12 890	Жалби и сигнали, подадени до омбудсмана
1 645	3 138	3 060	3 009	Жалби и сигнали от потребители на обществени услуги
761	1 429	1 790	1 989	Жалби и сигнали, свързани с нарушаване на социалните права
889	1 169	1 228	1 296	Жалби и сигнали, свързани с проблеми на собствеността
15	77	97	139	Населени места в страната, в които омбудсманът се е срещнал с гражданите, в т.ч. изнесени приемни; мобилни приемни
4	18	20	30	Кръгли маси и обществени дискусии
2	11	10	11	Законодателни инициативи
7	6	4	2	Сезирания на Конституционния съд/ Искания за тълкувателни решения
1	4	11	13	Национални кампании и инициативи/ Европейска кампания

Няма „Не може“ ...

Кампании и инициативи (1)

Законодателство за хората с увреждания

Двоен стандарт при храните

Заседание на XX сесия на Комитета на ООН за правата на хората с увреждания в Женева

Кампания за подкрепа на деца, останали без един или двама родители

Пенсионни права на миньорите

Кампания „Без такса в детските градини“

Кампании и инициативи (2)

Мрежа на балканските омбудсмани

Социална кухня

Национална кампания „Великден за всеки 2018 г.“

Случаят „Хитрино“

Получаване на статут в съответствие с принципи за статута на националните институции (Парижки принципи)

Награда „Златна ябълка“

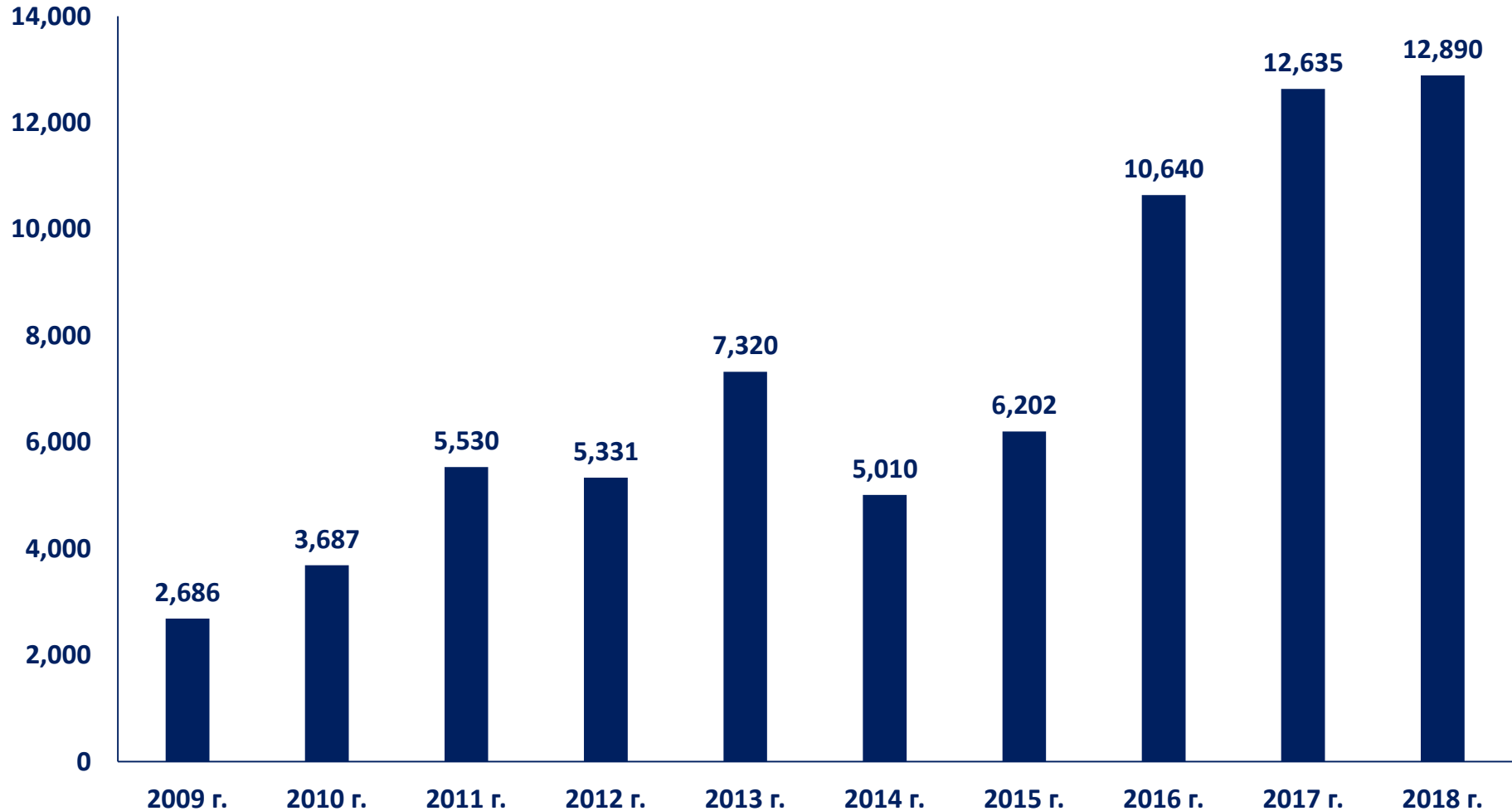

Номинирай своя
„ГЕРОЙ НА ДЕЦАТА“
на www.1june.nmd.bg

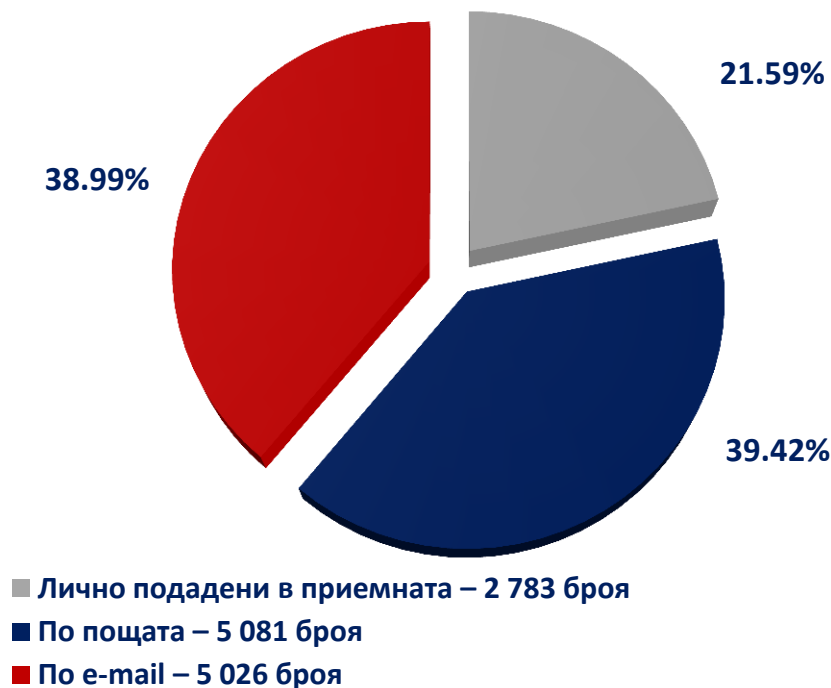
Годината в числа (1)

Жалби и сигнали през периода 2009-2018 г., брой

Годината в числа (2)

Жалби и сигнали през 2018 г., %

Жалби и сигнали по месеци през 2018 г. (брой)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1 151	1 019	898	841	955	871	766	709	1 002	2 576	1 228	874

Годината в числа (3)

Жалби и сигнали по вид на нарушението през периода 2015-2018 г., брой

Разпределение по вид на нарушението	Брой жалби			
	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Права на децата	103	297	426	362
Права на хората с увреждания	94	291	314	395
Дискриминация	18	22	35	25
Защита на гражданите в изпълнителното производство	183	601	1 401	832
НПМ и основни права и свободи на човека	136	1 289	1 031	1 344
Право на образование	131	186	300	439
Право на здравеопазване	272	421	494	607
Право на чиста околна среда	112	190	213	330
Социални права	761	1 429	1 790	1 989
Права на потребителите	1 645	3 138	3 060	3 009
Право на добро административно обслужване	340	547	575	825
Право на собственост	889	1 169	1 228	1 296
Искане за сезиране на конституционния съд	269	69	43	119
Искане за промени в нормативната уредба	141	233	297	306
Искане за тълкувателно решение	24	18	12	13
Други нарушения	963	482	1 208	872
Липса на конкретно нарушение	121	258	208	127
Общо:	6 202	10 640	12 635	12 890

Годината в числа (4)

Финализирани жалби и сигнали според визирания в тях нарушител през периода 2015-2018 г., брой

Годината в числа (5)

Граждани, потърсили съдействие през периода 2015-2018 г.

Проверки, приети и консултирани граждани	Брой			
	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.
Приключени проверки по преписки на граждани	5 297	9 675	12 539	12 258
Приети и консултирани граждани в приемната на омбудсмана	3 925	5 583	6 682	6 935
Предоставени съвети, дадени консултации и направени справки по телефона	5 926	10 403	11 819	12 001
Приети граждани от омбудсмана	436	1 109	2 465	3 172
Приети граждани от заместник-омбудсман	Няма прием	267	1 124	1 824
Приети граждани от началника на кабинета	Няма прием	Няма прием	156	309
Приети граждани от главния секретар	Няма прием	Няма прием	123	393
Общо граждани, съдействие:	16 214	27 037	34 908	36 892

Приети граждани лично от омбудсмана през 2018 г.

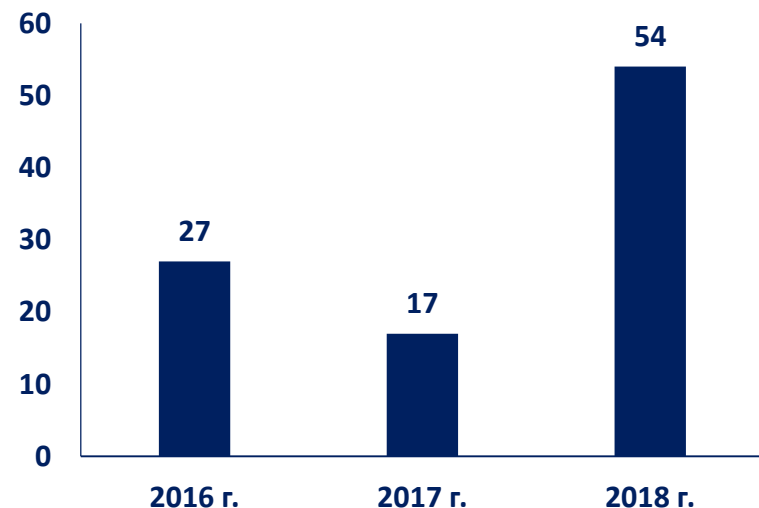

Годината в числа (6)

Постъпили жалби и сигнали по области през периода 2015-2018 г., брой и %

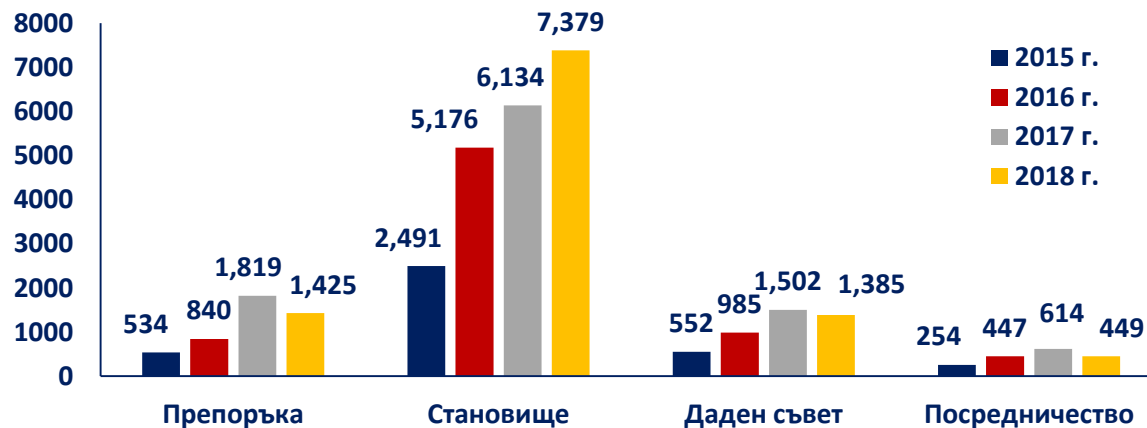
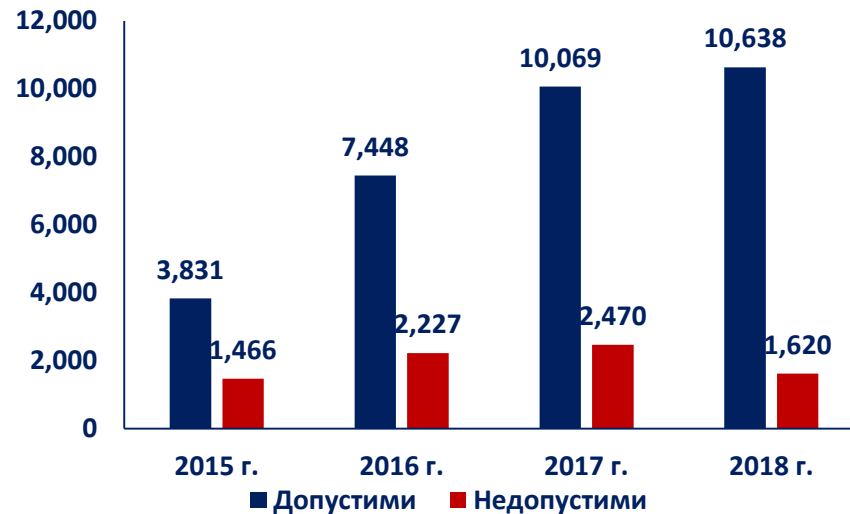
Област	2015 г.		2016 г.		2017 г.		2018 г.	
	Брой	%	Брой	%	Брой	%	Брой	%
Благоевград	168	2,71	243	2,28	311	2,46	290	2,25
Бургас	215	3,47	354	3,33	438	3,47	463	3,59
Варна	353	5,69	569	5,35	665	5,26	575	4,46
Велико Търново	151	2,43	261	2,45	323	2,56	312	2,42
Видин	65	1,05	112	1,05	111	0,88	167	1,30
Враца	146	2,35	279	2,62	350	2,77	299	2,32
Габрово	92	1,48	180	1,69	166	1,31	130	1,01
Добрич	68	1,10	167	1,60	177	1,40	160	1,24
Кърджали	47	0,76	53	0,50	83	0,66	62	0,48
Кюстендил	113	1,82	272	2,55	260	2,06	218	1,69
Ловеч	84	1,35	179	1,68	227	1,80	207	1,61
Монтана	71	1,14	210	1,97	209	1,65	176	1,37
Пазарджик	116	1,87	198	1,86	235	1,86	237	1,84
Перник	113	1,82	218	2,05	290	2,30	261	2,02
Плевен	188	3,03	322	3,03	406	3,21	316	2,45
Пловдив	336	5,42	654	6,15	797	6,31	570	4,42
Разград	45	0,73	71	0,67	96	0,76	73	0,57
Русе	132	2,13	279	2,62	273	2,16	182	1,41
Силистра	38	0,61	66	0,62	67	0,53	113	0,88
Сливен	117	1,89	189	1,78	171	1,35	201	1,56
Смолян	62	1,00	115	1,08	129	1,02	112	0,87
София-област	115	1,86	250	2,35	282	2,23	237	1,84
София-столица	2 131	34,36	3 521	33,09	3 718	29,43	3 109	24,12
Стара Загора	219	3,54	307	2,86	414	3,28	322	2,50
Търговище	55	0,89	90	0,85	121	0,96	112	0,87
Хасково	105	1,69	179	1,68	217	1,72	253	1,96
Шумен	48	0,77	126	1,18	161	1,27	267	2,07
Ямбол	85	1,37	139	1,31	172	1,36	118	0,91
Неизвестна	724	11,67	1 037	9,75	1 766	13,97	3 348	25,97
Общо:	6 202	100	10 640	100	12 635	100	12 890	100

Изнесени приемни дни през периода 2016-2018 г.

Годината в числа (7)

Резултати от проверките по жалби и сигнали през периода 2015-2018 г., брой

ГЛАВА ПЪРВА.

Омбудсманът в защита правата на гражданите

- Приемна на омбудсмана
- Права на хората с увреждания
- Права на децата
- Права на потребителите
- Социални права
- Право на образование
- Право на здравеопазване
- Право на собственост и икономическа свобода
- Право на здравословна и благоприятна околна среда
- Право на добро управление и добра администрация
- Право на защита в изпълнително производство
- Право на защита от дискриминация и език на омразата
- Национален превантивен механизъм

1. Приемна на Омбудсмана

И през 2018 г. тенденцията на висока посещаемост и честота на телефонните обаждания се затвърждава, което е показателно, че гражданите търсят преди всичко личен контакт с омбудсмана и неговия екип. От съществено значение е и прилаганият индивидуален подход към разрешаването на всеки отделен проблем. За изминалата година приетите и консултирани граждани са 6 935, а броят на телефонните обаждания е 12 001.

Приети граждани през 2018 г., брой

Приемен ден	Приети граждани	Брой подадени жалби и сигнали
Омбудсман, общо:	3 172	1 184
– Приети в институцията	482	117
– Приети по време на изнесени приемни и посещения в населени места	2 512	943
– Приети по време на мобилни приемни	178	124
Заместник-омбудсман	1 824	562
Началник на кабинета	309	87
Главен секретар	393	102
Общо приети:	5 698	1 935

Посещения в приемната за 2018 г. по месеци през 2018 г., брой

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
621	611	596	631	627	536	518	458	621	562	687	467

Обаждания в приемната за 2018 г. по месеци през 2018 г., брой

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1 097	997	1 019	974	982	943	1 068	1 034	881	1 101	1 073	832

Регистрирани жалби и сигнали за 2018 г. по месеци през 2018 г., брой

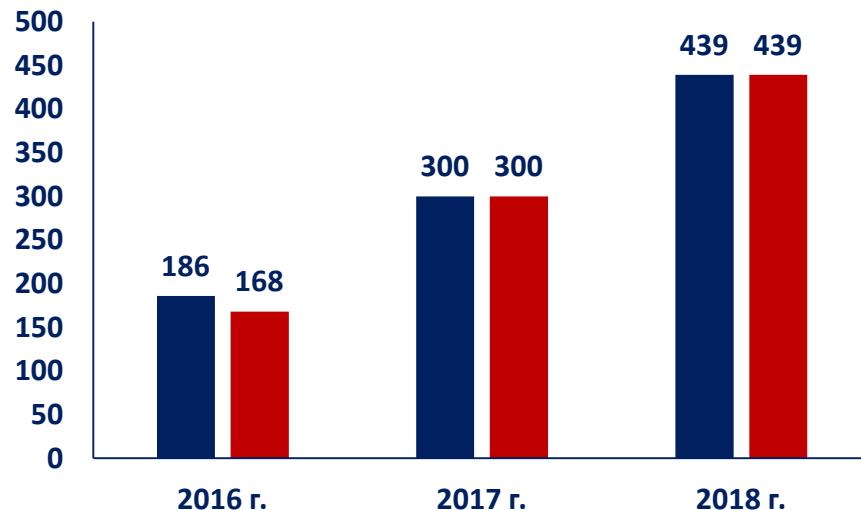
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1 151	1 019	898	841	955	871	766	709	1 002	2 576	1 228	874

6. Право на образование (1)

Проблеми:

- Недостатъчно инвестиции в увеличаване броя на местата в общинските детски заведения в гр. София;
- Правилата за прием в първи клас в столицата;
- Закриване на детски градини и училища в малките населени места;
- Право на ученици и студенти на качествено образование;
- Управлението на училищата и детските градини;
- Упражняване на учителската професия;
- Заемане на академични длъжности;
- Финансиране на отделни направления във висшето образование

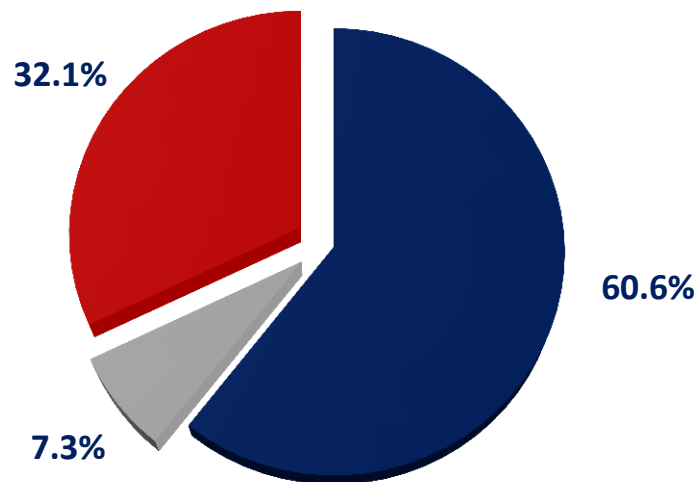
Регистрирани жалби и сигнали и приключени проверки, в областта на образованието за периода 2016-2018 г., брой

➤ Постъпват общо **439** жалби и сигнали, което е с **46%** повече от **2017 г.**

6. Право на образование (2)

Постъпили жалби и сигнали в областта на образованието през 2018 г., %

■ В сферата на предучилищното и училищното образование

■ В сферата на висшето образование

■ Други

266 жалби в сферата на предучилищното и училищното образование, 32 – в сферата на висшето образование и 141 по други проблеми. Жалбите, определени в категорията „други“ засягат проблеми, свързани с управлението на детските и учебни заведения, материалната база в тях, упражняване на учителската професия, заемане на академични длъжности.

В защита на правата на гражданите омбудсманът отправя **114 препоръки**, като **91 от тях са взети предвид, а 23 са частично изпълнени.**

Приключените проверки по жалби и сигнали през 2018 г. в областта на образованието са общо 439.

Предучилищно образование

ПРОБЛЕМИ:

- Недостиг на места в детските заведения в столицата;
- Закриване на детски градини из цялата страна;
- Увеличаване на месечните такси в детските заведения;
- Взаимодействие с родителите.

ПРЕПОРЪКИ НА ОМБУДСМАНА:

- Да се работи за постигане на достъпност до детските заведения;
- Въвеждане на задължително предучилищно обучение за 4-годишните деца в страната и осигуряване на алтернативни форми за отглеждане и обучение;
- Премахване на всички видове такси в детските градини;
- Да се осигури безплатна образователна услуга на децата от предучилищните групи;
- При неklasиране в общинско детско заведение родителите да получават субсидия, определена от държавата;
- Прозрачността и общественото обсъждане да са водещи при оптимизация на мрежата от детски заведения.

Училищно образование

ПРОБЛЕМИ:

- Обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;
- Сегрегацията на ромските училища;
- Липса на стандарти за възпитателната функция на училището;
- Липса на материална база за спорт в учебните заведения;
- Недостатъчно безплатни извънкласни дейности и спортни занимания;
- Управлението на училищата;
- Занижен контрол върху дейността на директорите;
- Висока административна тежест на учителите.

ПРЕПОРЪКИ НА ОМБУДСМАНА:

- Усъвършенстване на модела за финансиране на училищата;
- Интегриране на ромите в системата на образованието – промяна в нагласите на общността;
- Обществена дискусия за ценностите и възпитателната роля на училището;
- Подкрепа на демократичните ученически представителни структури в училище;
- Модернизиране на професионалното образование и застъпване на дуалното обучение;
- Търсене на решение на проблема със застаряване на учителските кадри;
- Намаляване административната тежест на учителите;
- Проучване на нагласите за избор на часово време с оглед здравето на децата.

Висше образование

ПРОБЛЕМИ:

- Заемането на академични длъжности;
- Качеството на предлаганото от висшите учебни заведения обучение;
- Финансирането на отделни професионалните направления;
- Ниското заплащане на докторантите;
- Признаване на придобита докторска степен в държави, извън Европейския съюз;
- Високи цени на административните услуги

ПРЕПОРЪКИ НА ОМБУДСМАНА:

- Финансиране на основата на резултати;
- Преодоляване на дисбалансите на висшето образование по сектори;
- Осигуряване приложимостта му на пазара на труда;
- Повишаване качеството на предлаганото обучение;
- Повишаване качеството на академичния състав и на научната продукция;
- Засилване на контрола на МОН върху висшите училища;
- Усъвършенстване на системата за предоставяне на стипендии;
- Стимулиране на талантиви студенти за занимание с научна дейност.

Омбудсманът в подкрепа на младите хора

- Взаимодействие с младежки съвети и сдружения, доброволчески организации и неправителствени младежки организации;
- Сътрудничество с университети за популяризиране дейността на институцията на омбудсмана, както и за организиране и провеждане на стажове на студентите от специалностите „Право“ и „Публична администрация“ в институцията на омбудсмана.

Положителни резултати след препоръките на Омбудсмана:

- Регламентиране на приема брат/сестра в общински детски градини в гр. София;
- Въвеждане на критерий „дете от многодетно семейство“ за прием в I клас в училища в гр. София;
- Запазване статута и уникалния образователен модел на ТУЕС към ТУ – София;
- Ограничаване на промените за НВО след VII клас през 2019 г.;
- Премахване на служебните бележки за допускане до матура;
- Намаление на семестриалната такса за студенти от многодетни семейства в ПУ „Паисий Хилендарски“;
- Възможност за завършилите специалност „Педагогика“ да заемат длъжности на начален учител;
- Гарантиране обучението на студентите, специализантите и докторантите от Медицински факултет към СУ „Св. Кл. Охридски“;
- Уреждане статута на учители в българските общности зад граница – Молдова и Украйна;
- Осигурени средства за неотложен ремонт на Първото килийно училище в гр. Горна Оряховица;

3. Защита правата на децата

ГОДИНА НА УСТОЙЧИВОСТ, ДОВЕРИЕ И ПАРТНЬОРСТВА

Национални кампании

➤ Национална компания за децата-сираци и защита на правото им на наследствени и персонални пенсии

- След намесата и на омбудсмана, се изменя Закона за семейните помощи за деца, като се въвежда нов вид месечна помощ за децата с един починал родител. В резултат на промяната 5 600 деца могат да се възползват от новата социална помощ.

➤ Национална кампания за отпадане на таксите в детските градини / 73% от анкетираните родители подкрепят отпадането на таксите за детските градини/

➤ Подкрепа на инициативата за създаване на Национален детски парк

Признанието – наградата на Националната мрежа за децата „Златна ябълка“

Омбудсманът Мая Манолова : „Това за мен е най-ценната награда, защото никога не съм мислела, че мога да я получа. При встъпването ми в длъжност като омбудсман част от вас протестираха, недоверието беше голямо. Това признание от всички вас доказва, че когато хората работят отдадено за обща кауза, когато целите са високи, предразсъдъците, предварителните притеснения и партийните окраски нямат значение. Когато има добра и справедлива кауза и хора, които работят за нея от сърце, рано или късно те застават рамо до рамо в един отбор, в една мрежа, в едно обединение и постигат целта, за която са се събрали, зад която стоят“.

награди
**Златна
ябълка**

Права на децата

- Усилията на институцията са насочени към създаване на ново законодателство за децата и лицата с увреждания за гарантиране на правата им в изпълнение на изискванията на Конвенцията за правата на детето и Конвенцията за правата на хората с увреждания

ОМБУДСМАНЪТ:

- Провежда десетки срещи с деца и ученици
- Избира млад омбудсман на община Стара Загора
- Отваря нови пространства за партньорска работа с родителски и неправителствени организации
- Утвърждава ролята си като говорител на

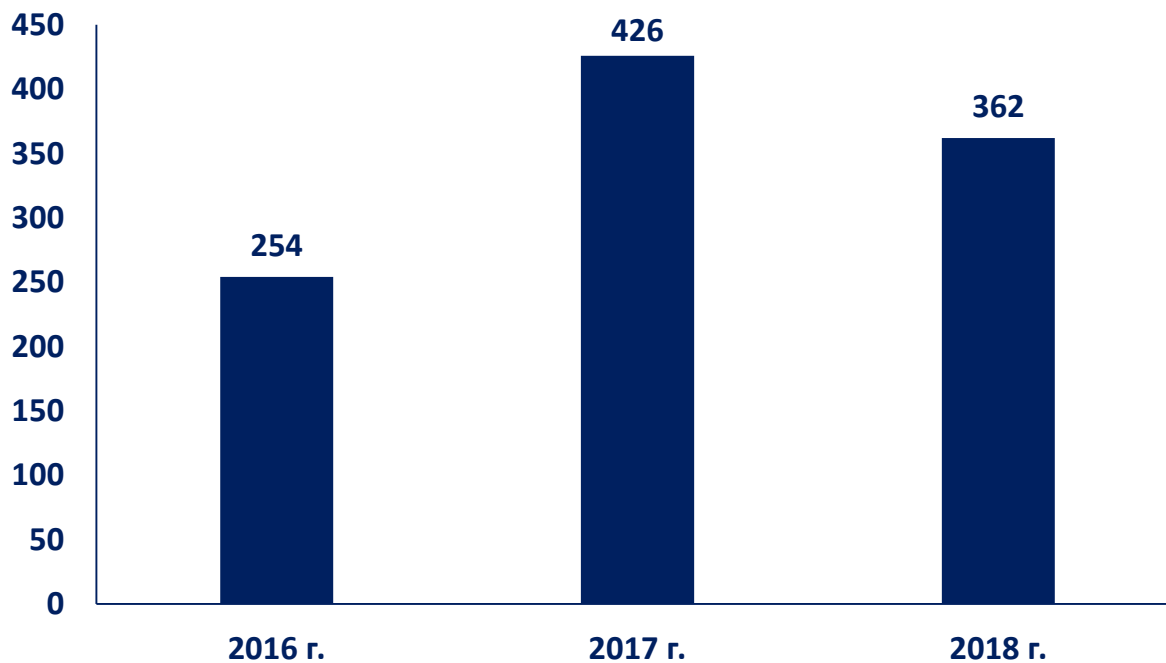
интересите на децата, като независима институция за наблюдение на изпълнението на Конвенцията за правата на детето, разви механизми за осъществяване на граждански контрол върху ефективността на администрацията, органите и институциите на държавата

- **Застава зад обществени каузи и оказва натиск върху законодателната и изпълнителната власт** за вземането на решения, които засягат правата и интересите на децата.

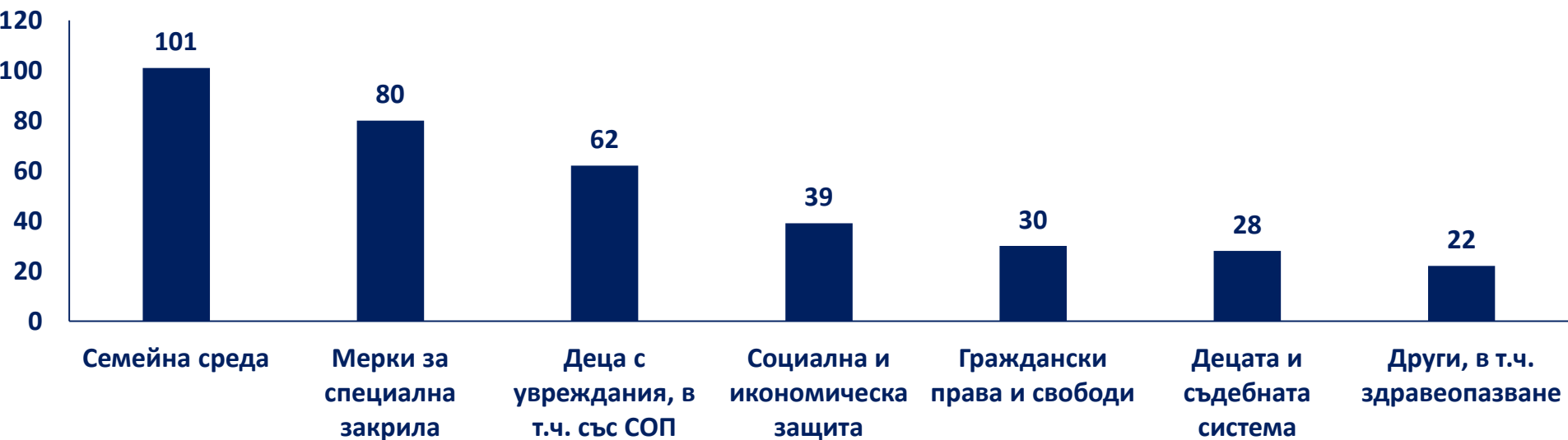
Права на децата - жалби

Жалби, свързани с правата на децата за периода 2016-2018 г., брой

Права на децата – жалби по тип нарушения

Жалби по тип нарушение, свързани с правата на децата за 2018 г., брой

➤ Области на проблеми и въздействие

- Право на качествени грижи като алтернатива на семейната грижа
- Право на здравна грижа
- Защита на правата на деца с увреждания
- Право на децата на достъп до интегрирано образование
- Защита на децата от всички форми на насилие и телесно наказание
- Защита на правото на детето да поддържа контакт с двамата си родители

Права на децата с увреждания

7 национални протеста на майките на деца с уреждания

8 месеца протести пред Народното събрание

и половин година, в която майките живяха в палатки пред парламента с децата си, за да привлекат вниманието на институциите, за осигуряването на асистентска подкрепа, индивидуална оценка на потребностите, подкрепа и достоен живот за децата им, регистър на хората с увреждания, достъпна среда, социално включване и пр.;

- **Закон за хората с увреждания;**
- **Закон за личната помощ, изработен съвместно с майките;**
- **Закон за социалните услуги.**

Деца в родителски конфликт

Проблеми:

50% увеличение на жалбите през 2018 г. спрямо 2017 г.;

- Нарушено право на детето да поддържа контакт с двамата си родители;
- Липса на адекватни механизми за изпълнение на съдебни решения за лични отношения между родител и дете;
- Продължителни съдебни производства по дела за родителски спорове;
- Формални и неефективни мерки на органите за закрила на детето;
- Нарушени права на детето в ситуация на „родителски войни“, които продължават с години, а детето пораста в конфликта.

Препоръките на омбудсмана:

- Да се въведе института на съвместното упражняване на родителските права;
- Да се предвидят санкции за родител, който системно несъдейства на органите за закрила;
- Да се въведе задължителна първа обща среща по медиация при спор за родителски права;
- Съвместни действия и единен подход на всички органи, работещи по - съд, прокуратурата, полиция, отдел за закрила на детето, училище, лични лекари и др.;
- Спешни промени в Семейния кодекс
- Да се утвърди в национален план модел на специализираните съдебни детски състави;

Право на качествена здравна грижа за децата

Проблеми:

Над 40 жалби през 2018 г.

- Закриване на Център „Фонд за лечение на деца“
- Чернодробна трансплантация на деца - здравни мигранти
- Проблеми с рехабилитацията на деца с увреждания
- Протести, свързани с имунизациите и организация на процеса
- Разширяване на обхвата на пренаталните изследвания
- Незаплащане от НЗОК на лекарствени продукти за лечение на остри заболявания при деца
- Детското хранене – хранене на деца в детски градини и училища при непоносимост към глутен

Препоръките на омбудсмана:

- Прилагане на интегрирани медико-социални подходи към децата с хронични и редки болести;
- Увеличаване финансирането на клиничните пътеки за рехабилитация на деца;
- Заплащане на медицинските изделия от НЗОК, използвани при лечението на деца;
- Изграждане на Национална детска болница в България;
- Въвеждане на индивидуален план за хранене на децата със здравословни проблеми в детските градини и училища;
- Национални информационни кампании за проблемите на храненето на децата, включително и за здравословното хранене.

Право на достъп до интегрирано образование

ПРОБЛЕМИ:

- Бавно променящи се обществени нагласи;
- Ограничен финансов и човешки ресурс за работа деца със СОП, като съществуващите не се използват в интерес на децата;
- Не се прилага индивидуален подход при предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето;
- Недостатъчна допълнителна подкрепа.
- Липса на интегрирани подходи за работа между социалния и образователния сектор.

Препоръките :

- Детето в центъра на мерките и около него да се изгражда мрежа за подкрепа;
- Осигуряване на постоянна подкрепа за учителите;
- Осигуряване на помагала и учебни материали, адаптирани за децата със СОП ;
- Образователните институции да носят отговорността и да посрещат нуждите на всяко дете;
- Нова структура на комуникация между училището и родителите с ясни цели.
- Предоставяне на всички нива на разбирането за приобщаващото образование.

Защита на децата от насилие

През 2018 г. са подадени над 60 жалби, в които има твърдения за извършено насилие върху деца и от деца в почти всички негови форми (физическо, психическо, нараняване или злоупотреба, липса на грижи или небрежно отношение, малтретиране, сексуално насилие)

Основни оплаквания за насилие над деца и от деца:

- Насилие и агресия в детски заведения, в училища, ВУИ, СПИ;
- Насилие в семейството;
- Насилие в резидентни услуги;
- Лошо транспонирана Директива 2012/29/ЕС за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления;
- Спешно приемане на ново законодателство, гарантиращо правата на децата в конфликт със закона;
- Липса на адекватни механизми за защита правата на децата, жертви на престъпления.

Система за закрила на детето

Проблеми:

- Формално отношение към проблемите и липса на индивидуален подход;
- Вземане на мярка за закрила като не е оценен интересът на детето;
- Липса на координация между отделите на закрила на детето
- Текучество на кадрите в социалната система;
- Липса на ресурси за подкрепа на семейството за превенция на изоставянето на детето;
- Липса на цялостно доверие в системата на закрила.

Препоръките на омбудсмана:

- Въвеждане на стандарти за работа по брой случаи;
- Актуализация на методиката за управление на случай за закрила на дете в риск;
- Осигуряване на регулярни обучения и супервизии на социалните работници от отделите за закрила на детето;
- Подобряване на статута на социалните работници – повишаване на заплатите и подобряване на материалната база;
- Въвеждане на стандарти за компетентност на социалните работници.

Констатации в сферата:

- Забавени и непоследователни реформи в областта на правата на децата.
- Фрагментарност в действия по защита на правата на детето на различните органи за закрила.
- Претоварена и немотивирана система за закрила на детето.
- Липса на отношение и разбиране на проблемите на децата и на родителите им.
- Липса на стандарти за работа по случаи за отделите за закрила на детето.
- Неразбиране на същността на интегрирания подход в работата на различните институции.
- Консервативна система на образованието, която трудно приема и работи с различните деца.
- Липса на целенасочена политика за подкрепа на детето в семейството.
- Недостатъчни и/или липсващи ресурси за превенция на изоставянето.
- Влошен диалог между държавните институции и правозащитни неправителствени организации.

Препоръките на омбудсмана:

- Създаване на възможности за отпадане на таксите за детските градини;
- Реформа в системата за закрила, приемане на стандарти за работа и за професионална компетентност, осигуряване на финансови и човешки ресурси;
- Подобряване на грижата и средата за децата с увреждания, което да създава възможности за интеграция в дългосрочен план;
- Развитие на грижата за децата в резидентните услуги, като фокусът се постави върху качеството на грижата и се основава на правата на децата;
- Въвеждане на комплексен подход за работа с децата, жертви на насилие, осигуряване на услуги за рехабилитация и програми за работа с извършителите;
- Промяна в политиката на медиите при отразяване на случаи, свързани с деца;
- Спешни промени в Семейния кодекс, свързани с въпросите на отговорното родителство, на припознаването и на осиновяването;
- Обсъждане и приемане на ново законодателство за детето и семейството, което да се основава на интегриран секторен подход, професионални компетентности и ресурси.

ГЛАВА ТРЕТА. Наблюдение на изпълнението на международните актове

- Европейска конвенция за защита на правата на човека и основните свободи;
- Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания;
- **Конвенцията на ООН за правата на децата.**

Конвенция на ООН за правата на детето

➤ Конвенция за правата на детето – първият юридически обвързващ международен документ, утвърждаващ човешките права на всички деца, приет от ООН, ноември 1989 г.

– В България, в сила от юни 1991 г. и съгласно разпоредбите Конвенцията задължава държавите да „предприемат всички необходими законодателни, административни и други мерки за осъществяване на правата, признати в Конвенцията“

- Механизъм за насърчаване и гарантиране изпълнението на Конвенцията – институцията на омбудсмана на Република България
 - Съгласно разпоредбите на Закона за омбудсмана омбудсманът не само прави предложение за ратифицирането на конвенции и протоколи за защитата на правата на човека, но и наблюдава тяхното ефективно прилагане от страна на националните институции, постигнатия напредък, както и анализира действията през предизвикателствата
 - Изготвя годишен доклад за напредъка на страната ни по прилагането на КПД на ООН и нейните факултативни протоколи, както и на мерките, предприети от страна на националните институции по препоръките на Комитета на ООН за правата на детето

Основни препоръки:

- Приемане на специална процедура за оценка на въздействието върху правата на детето и неговото благосъстояние при приемане на законодателство;
- Популяризиране на проекта за Национална стратегия за детето 2019-2021 г. чрез комуникационна стратегия;
- Да се въведе в практиката изготвен от НМД, Института за пазарна икономика и фондация „За нашите деца“ инструмент за проследяване на инвестициите на държавата в децата;
- Създаване на специален механизъм за мониторинг на изпълнение то препоръките на Комитета по правата на детето;
- Създаване на Национална интегрирана информационна система за детето;
- Въвеждане на обучение по правата на детето в българското училище;
- Създаване на концепция за интегриране на правата на детето в различните етапи на училищното образование.

Конвенция на ООН за правата на детето

Образование - Основни препоръки

- Да се увеличат ресурсите за приобщаващото образование, като се осигури достъп на децата и учениците до повече часове с ресурсен специалист;
- Развиване на основните умения на учениците;
- Специална универсална програма за работа на училището с родителите, като се използват опитът и практиката на гражданските организации.

Правосъдие за непълнолетни - Основни препоръки:

- Да се използват ефективно създадените сини стаи за щадящо изслушване на деца;
- Да се засилят междуинституционалните връзки между съдебната и социалната система, като се използват ресурсите на центровете за обществена подкрепа в случаите, в които в съответните населени места няма разкрити сини стаи.

Деца – жертви или свидетели на престъпления - Основни препоръки:

- Действия за въвеждане в пълнота на разпоредбите на Директива 2012/29/ЕС, като се предвидят изменения на Наказателно-процесуалния кодекс, с които да се гарантира:
 - Задължение на органите за изготвяне на индивидуална оценка на детето, жертва на престъпление;
 - В разпоредбата на чл. 140, ал. 5 НПК, да отпадне възможността за преценка и нормата да придобие императивен характер.

Конвенция на ООН за правата на детето

➤ Трети факултативен протокол към Конвенцията

Основни препоръки:

- Спешно да се създаде работна група с представители на МВнР и ДАЗД за разработване на механизъм и план за действие за присъединяване на страната ни към Протокола;
- Да се изготви адаптиран вариант на Третия факултативен протокол към КПД, подходящ за деца и млади хора;
- Да се ратифицира Третият факултативен протокол към Конвенцията.

Календар на 2018 г. (1)

Януари

8 януари – омбудсманът се среща с миньори от Бобов дол, министър-председателя Бойко Борисов, финансовия министър Владислав Горанов, социалния министър Бисер Петков и управителя на НОИ Ивайло Иванов

15 януари – омбудсманът и фондация „Асоциация Анимус“ организират в партньорство кръгла маса на тема: „Трудова експлоатация vs Трудови права в България – законодателна рамка и предизвикателства“

15 януари – омбудсманът изпраща становище до председателя на Комисията за енергийно и водно регулиране Иван Иванов във връзка с предстоящо увеличение на цената на водата в област Добрич.

Календар на 2018 г. (2)

24 януари – омбудсманът подкрепя създаването на „Център за пациента“ към Университетската специализирана болница по онкология

Февруари

16 февруари – промени в законодателството, с които задължителната сега детска градина за 5- и 6-годишните да бъде и безплатна

19 февруари – омбудсманът организира обществена дискусия под наслов „Социално-икономическа защита на деца с един или с двама починали родители“

Календар на 2018 г. (3)

21 февруари – спешни мерки за спасяване на Университетската многопрофилна болница за активно лечение „Проф. д-р Стоян Киркович“ АД в Стара Загора поиска Мая Манолова след среща с работещите

Март

7 март – официален старт на третото издание на кампанията: „Великден за всеки“

19 март – омбудсманът сезира Конституционния съд с искане за обявяване на противоконституционност на разпоредба от Закона за енергетиката, която не дава възможност на гражданите да обжалват в съда решенията на КЕВР за пределните цени за доставка на топло- и електрическа енергия, природен газ и вода

Календар на 2018 г. (4)

Представяне на концепция на законопроект за личния фалит на форум в Представителството на ЕК, организиран съвместно с фондация „Български институт за правни инициативи“

Април

2 април – омбудсманът заедно с представители на Обществения съвет на Технологично училище „Електронни системи“ към Технически университет, гр. София, и представител на университета се срещат с председателя на Комисията по образование и наука към 44-тото НС Милена Димитрова

Календар на 2018 г. (5)

15 април – В клуб „Перото“ в НДК, омбудсманът подкрепя подписката на Национална гражданска инициатива 7000 за промяна на статуквото чрез внасяне в НС на проектозакон за физическите лица и мерките за подкрепа

17 април – среща с 200 шивачки, оставени без заплати от работодателя си „Тренд фешън текстил“ ЕООД

Май

9 май – омбудсманът се ангажира с казуса на повече от 200 работници от шивашката фирма „Тренд фешън текстил“ ЕООД, които от март не са получавали трудовите си възнаграждения, защото дружеството е изпаднало в несъстоятелност

Календар на 2018 г. (6)

11 май – омбудсманът посещава община Сатовча, където на място се среща с кмета д-р Арбен Мименов и повече от 200 жители, които я сезират за проблеми, свързани с облекчаване режима за добив на скално-облицовъчни материали в района

15 май – омбудсманът свиква обществена дискусия на тема: „Насилието над деца: правни аспекти на превенцията, разпознаването, докладването, отговора и интервенциите от страна на институциите в България“

22 май – Мая Манолова се среща с местните производители на маслодайна роза, които сигнализират за ниската цена за изкупуване на продукцията им. Омбудсманът сезира Комисията за защита на конкуренцията по подозрение за наличие на картелно споразумение в отрасъла на розопроизводството, което по думите ѝ убива конкуренцията и сваля цените

Календар на 2018 г. (7)

23 май – „Има повече средства и още повече проблеми.“ Така омбудсманът очертава в заключение ситуацията в здравната система след обществената дискусия, свикана от нея по проблемите на здравеопазването.

Юни

1 юни – „30 млн. лева са необходими на държавата, за да заплати таксата на 5- и 6-годишните в задължителната форма на предучилищно обучение в детските градини“, казва омбудсманът при старта на националната кампанията: „Без такса в детските градини“.

6 юни – омбудсманът провежда работна среща с родителите на деца/лица с увреждания, които протестират от пет дни пред НС срещу липсата на адекватна подкрепа за хората с тежки увреждания и техните семейства

Календар на 2018 г. (8)

11 юни – при посещението в рудника за добив на въглища „Бобов дол“ заедно с експерти от Министерството на труда и социалната политика, Националния осигурителен институт и Агенцията по заетостта, омбудсманът решава да изпрати писмо до председателя на НС и до ръководствата на всички парламентарни групи с молба за среща, на която заедно със съкратените миньори да потърси решение на проблема с тяхното пенсиониране

12 юни – омбудсманът и Сдружението за правна помощ на потребителите организират съвместно обсъждане на новите продуктови такси (екотакси) при внос на моторни превозни средства. Тя ще изпрати препоръка до министъра на околната среда и водите Нено Димов, в която ще настоява за публичност и прозрачност как се харчат събраните средства от т. нар. екотакси

Календар на 2018 г. (9)

29 юни – Омбудсманът депозира в НС проект на Закон за личната помощ, в който са отразени направените предложения след публичното обсъждане в институцията на обществения защитник

Юли

4 юли – омбудсманът сезира Върховната административна прокуратура срещу решенията на Комисията за водно и енергийно регулиране за поскъпване цените на тока и парното от 1.07.2018 г.

Календар на 2018 г. (10)

4 юли – Омбудсманът участва в заседание на парламентарната комисия по труда, социалната и демографската политика в НС, на което се обсъжда законопроект за изменение и допълнение на Закона за интеграция на хората с увреждания, внесен от депутата Светлана Ангелова и група народни представители.

6 юли – общественият защитник се среща в институцията с хора с увреждания, които протестират пред НС срещу подготовения от екипа ѝ и майките на деца с увреждания проект на Закон за личната помощ и застана зад трите закона за хората с увреждания

16 юли – Манолова посещава ямболското село Шарково, където се среща с животновъдите, чиито стада от овце и кози са евтаназирани заради африканската чума по дребните преживни животни. Тя констатира, че са нарушени основни права на стопаните, тъй като те не са получили адекватна и навременна информация от властите защо се избиват техните животни и какво точно ще бъде обезщетението за тях

Календар на 2018 г. (11)

17 юли – Посещението на омбудсмана в Дневния център за възрастни с увреждания в гр. Пазарджик, където е по покана на Българската асоциация за лица с интелектуални затруднения

30 юли – омбудсманът провежда работна среща в институцията относно проблеми, свързани със зачитането на стажа на преподавателите от българските училища в чужбина като учителски, организирана съвместно с Асоциацията на българските училища в чужбина и Синдиката на българските учители

Календар на 2018 г. (12)

Август

7 август – омбудсманът заявява на брифинг веднага след срещата в Министерския съвет на майките на деца с увреждания, национално представителните организации на хората с увреждания, вицепремиера Томислав Дончев и министъра на труда и социалната политика Бисер Петков: *„Компромис няма да има, трите закона за хората с увреждания трябва да се гледат в пакет в парламента.“*

8 август – омбудсманът се среща в Димитровград с протестиращи срещу застрояването в парк „Никола Вапцаров“

10 август – Обсъждане на проекта на Закон за хората с увреждания

Календар на 2018 г. (13)

Септември

7 септември – Министерството на здравеопазването разработва план за стабилизиране на тежкото финансово състояние на Многопрофилната болница за активно лечение „Христо Ботев“ в гр. Враца. Това стана ясно по време на среща между омбудсмана, здравния министър Кирил Ананиев и заместник-министъра Жени Начева

19 септември – омбудсманът присъства на протеста на гражданите от Своге. Инициативен комитет за Своге сезират с жалба Манолова, в която настояват за пълен ремонт на пътя, където на 25 август 2018 г. загиват 17 души

25 септември – организирана от омбудсмана обществена дискусия по проблеми на гражданите при формирането на сметки за вода

Календар на 2018 г. (14)

25 септември – „КЕВР дължи детайлно и обосновано обяснение за процента увеличение на цената на природния газ, при това трябва да го направи публично и прозрачно, каквото е изискването на закона.“ – заявява при участието си в откритото заседание на Комисията за енергийно и водно регулиране, на което се обсъжда повишението на цена на природния газ

26 септември – „Защо при една и съща цена на природния газ през 2015 г. и сега имаме над 20% увеличение на цената на парното“, това попита омбудсманът председателя на КЕВР Иван Иванов на откритото заседание за поредното повишение на цените на парното и топлата вода.

27 септември – участие в кръглата маса: „Дискриминационни практики спрямо възрастните хора в България“, която се провежда в Юнашкия салон във Варна

Календар на 2018 г. (15)

Октомври

3 октомври – Посещение на омбудсмана на Центъра за хемодиализа във Видин, след като е алармирана по телефона, че един човек е починал, а друг е в кома

9 октомври – омбудсманът, властта и протестиращите майки договарят общ план за действие по законите за хората с увреждания в МТСП, подписан между изпълнителната власт в лицето на министъра на финансите Владислав Горанов и министъра на труда и социалната политика Бисер Петков, омбудсмана, родителите на деца с увреждания и национално представителните организации на хората с увреждания, който трябва да гарантира, че реформата в социалната система за хората с увреждания наистина ще започне

12 октомври – второ четене Закона за семейни помощи за деца

Календар на 2018 г. (16)

15 октомври – Омбудсманът организира среща в институцията на обществения защитник с бивши служители на авиокомпания „Ер Виа“, които я сезират за неизплатените си с месеци трудови възнаграждения и обезщетения

22 октомври – омбудсманът настоява за конкретни мерки и ясни ангажименти за пътя край Своге на работна среща в институцията между протестиращите граждани от инициативния комитет в гр. Своге и отговорните органи и институции

26 октомври – първо четене в пленарната зала двата законопроекта – за хората с увреждания и за личната помощ

Гласуване - резултати		26.10.2018 г. 11:29:28	
Гласове	174	Регистр.	127
За	174	Кворум	64
Против	0		
Възд.	0		
Предложението е прието			00:00:59

Гласуване - резултати		26.10.2018 г. 12:21:10	
Гласове	129	Регистр.	127
За	129	Кворум	64
Против	0		
Възд.	0		
Предложението е прието			00:00:53

Календар на 2018 г. (17)

Ноември

6 ноември – омбудсманът организира първа приемна във влака София – Варна, където в първи вагон, втора класа, купе №2 приема граждани

12 ноември – Агенция „Пътна инфраструктура“ поема ангажимент да постави мантинела на злополучния завой на пътя край Своге, на който на 25 август тази година загиват и пострадват десетки хора

26 ноември – провежда се дискусия: „За или против машинното и дистанционното електронно гласуване“, организирана от политическа партия „Движение България на гражданите“

8 ноември – публичното обсъждане на промените в Кодекса за застраховането, внесени като предложение между първо и второ четене в комисията по бюджет и финанси

Календар на 2018 г. (18)

28 ноември – омбудсманът и експерти от институцията в поредната приемна във влак – практика, която за пръв път се въвежда от Мая Манолова

29 ноември – омбудсманът се среща в гр. Димитровград с 29-годишната Мария Иванова, на която съдейства за осигуряването на електрическа инвалидна количка

Декември

6 декември – брифинг в НС минути след приемането на второ четене на Закона за личната помощ, изготвен от екипа на омбудсмана и майките на децата с увреждания

Календар на 2018 г. (19)

17 декември – заседание на КЕВР, на което се обсъжда докладът за поисканото изменение на одобрените цени за ВиК услугите от 1 януари 2019 г.

19 декември – омбудсманът се среща с работещите в родилното отделение на Многопрофилната болница за активно лечение „Христо Ботев“ в гр. Враца

Благодарствени писма

"Добрината
е не това, което
възнамеряваме,
а това, което
наистина правим
за другите..."

От все сърце
Благодаря!

Уважаема Г-но Манолова!
На Вас и Вашият екип изказвам
моята признателност за помощта,
която ми оказахте! Благодарения на
Вашията намеса се сложи край
на ходенето ми по лъщия цвят 5 мес.
и 8 дни!!!
Бъдете живи и здрави!
С голяма уважение: Дарелена
Телева

До
Омбудсман
на Република България
г-на Мая Манолова

БЛАГОДАРСТВЕНО ПИСМО

от Милия Костадинова Йорданова
инициатива във Влада - София
ул. Крайница № 3.

УМНОГОУВАЖАЕМА Г-НО МАНолоВА

ИЗКАЗВАМ СВОЯТА
БЛАГОДАРНОСТ ЗА ВАШЕТО СО-
ДЕЙСТВИЕ ПРИ РАЗРЕШАВАНЕ
ПРОБЛЕМА МИ СЪС "СОФИЙСКА
ВОДА" АД - София.

Бъдете живи и здрави
ВИ Е и ВАШЕТО СЕМЕЙСТВО
и ВИ ЖЕЛАЯ МНОГО
ЛИЧНИ УСПЕХИ.

02.10.2018г
София

С уважение: Дарелена
М. Йорданова

Искрени благодарности! Успех и уважение! Продължавайте да чувате гласът на хората, защото
удовлетворението от това да знаеш, че някой иска да подобри живота на хората в страната, е
успех за добре свършена работа!

С уважение,
Таня Тодорова

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ОМБУДСМАН,

Във връзка с моите жалби към КЗП и КФН и Районна прокуратура - Шумен, искрено и
сърдечно Ви БЛАГОДАРЯ за изпратеното от Вас писмо с изх. № 8122/9.10.18 г. - отговор с
конкретно становище и действия, които сте предприели към институциите, които засяга моя
казус.

Пожелавам Ви, да бъдете все така отговорна и справедливо-изпълнителна по случаи,
(според Вашите правомощия), които нарушават правата на гражданите на РБ.

Бъдете здрава и силна!

С уважение,
Явор Костадинов

ПРИОРИТЕТИ И СЪБИТИЯ ЗА 2019 г.

- 1. Предприемане на мерки за гарантиране правата на гражданите като потребители в отношенията им с банки и монополи в съответствие с европейското законодателство;**
- 2. Законодателно разрешаване на проблемите в случаите на свръхзадлъжнялост на гражданите;**
- 3. Прецизиране на законодателството за съвременна реакция при принудително изпълнение;**
- 4. Защита на правата на децата в конфликт със закона и на децата в родителски конфликти.**

Как да се свържа с националния омбудсман?

Адрес: гр. София 1202, ул. Георг Вашингтон №22

Тел.: 02/81-06-955;

02/980-95-10;

факс: 02/81-06-963

ел. поща: priemna@ombudsman.bg

www.ombudsman.bg